

ANTONI CZUBIŃSKI

CENTROLEW

KSZTAŁTOWANIE SIĘ I ROZWÓJ
DEMOKRATYCZNEJ OPOZYCJI ANTYSANACYJNEJ W POLSCE
W LATACH 1926 – 1930

**Kolekcja
Emila Kornasła**

POZNAŃ 1963

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIE

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
I. KSZTAŁTOWANIE SIĘ DYKTATURY SANACYJNEJ W POLSCE W LATACH 1926—1927	13
1. Przyczyny i charakter przewrotu majowego z r. 1926	13
2. Polityczno-ustrojowe skutki przewrotu	21
3. Przegrupowanie sił politycznych	32
4. Polityka gospodarcza rządów pomajowych	48
5. Unifikacja administracyjna i kwestia ukraińska	54
6. Sanacja	62
II. UMOCNIE NIE SIĘ OPOZYCJI WOBEC RZĄDÓW SANACYJNYCH W OKRESIE KAMPANII WYBORCZEJ W R. 1928	67
1. Polityczne znaczenie wyborów z r. 1928	67
2. Bloki i programy wyborcze	69
<i>Blok prorządowy</i>	70
<i>Obóz narodowy</i>	74
<i>Blok mniejszości narodowych</i>	76
<i>Lewica sejmowa</i>	77
<i>Obóz rewolucyjny</i>	83
3. Walka wyborcza	92
4. Ogólne wyniki głosowania	98
III. KSZTAŁTOWANIE SIĘ CENTROLEWU W SEJMIE NA PRZELOMIE LAT 1928/1929	102
1. Układ sił w sejmie	102
2. Stanowisko opozycji wobec rządu w pierwszej sesji sejm u (27 III — 19 VI 1928)	108
3. Dążenie sanacji do zaostrzenia walki z opozycją. Rozłam w PPS	114
4. Utworzenie bloku opozycyjnego lewicy na jesiennej sesji sejmowej	123
5. Znamiona kryzysu	130
IV. UTWORZENIE CENTROLEWU I PRÓBY PRZENIESIENIA WALKI POZA PARLAMENT	136
1. Walka o koncepcję ideowo-polityczną bloku opozycyjnego	136
2. Akcja masowa i obalenie gabinetu pułkowników	147
3. Stanowisko opozycji wobec V Gabinetu Bartla	155
V. PRÓBY WPROWADZENIA NOWEJ KONSTYTUCJI	170
1. Nowela konstytucyjna z 2 VIII 1926 r.	170
2. Sanacyjne koncepcje naprawy ustroju w II sejmie	176

3. Opozycja wobec problemu konstytucyjnego na przełomie lat 1928/1929	183
4. Rola konfliktu konstytucyjnego w zaostreniu sytuacji politycznej	189
VI. KONGRES KRAKOWSKI CENTROLEWU I AKCJA WIECOWA	195
1. Wpływ kryzysu na dalszą ewolucję opozycji	195
2. Walka o zwołanie nadzwyczajnej sesji sejmiku i kongres krakowski	199
3. Kurs na „walkę bezpośrednią” z systemem pomajowym	207
VII. KLĘSKA CENTROLEWU W WYBORACH DO SEJMU 16 XI 1930 R.	212
1. Założenia i wstępne posunięcia wyborcze sanacji	212
2. Układ sił politycznych i nastroje opinii publicznej	220
3. Walka wyborcza pod hasłem plebiscytu	232
4. Analiza wyników głosowania	242
VIII. UPADEK CENTROLEWU I FORMALNE UMOCNIE NIE SYSTEMU FASZY- STOWSKIEGO W POLSCE	250
1. Zmiana nastrojów społecznych	250
2. Proces więźniów brzeskich	256
3. Rozpad Centrolewu	266
4. Dalsze przejawy faszycacji kraju	273
ZAKOŃCZENIE	281
ŹRÓDŁA I LITERATURA	289
ANEKSY	301
INDEKS NAZWISK	330
SPIS ILUSTRACJI	339